

27

Cap a un sistema financer propi

Natàlia Mas Guix

@nataliamasguix

Llicenciada en administració i direcció d'empreses, Universitat Pompeu Fabra. Màster en economia europea (Col·legi d'Europa, Bruges) i en política econòmica (Universitat de Columbia, Nova York).

Economista i experta en estabilitat financera al Banc Central Europeu (BCE), 2004-2014.

Consultora al Banc Mundial i exdirectora d'entorn financer del Banc Sabadell.

Ha estat secretària d'Acció Exterior i de la Unió Europea de la Generalitat, i directora general d'Anàlisi Econòmica del Departament de la Vicepresidència i d'Economia i Hisenda.

Actualment és secretària d'Economia del Departament de la Vicepresidència i d'Economia i Hisenda.

Catalunya té una indústria de serveis financers potent i diversa, però el procés de centralització del sector cap a Madrid perjudica la seva competitivitat i la de l'economia catalana. Catalunya necessita un sistema financer propi, i la creació d'un nou estat obre un ampli ventall d'oportunitats.

Un mapa de posicionament del sector, fet en el marc d'una iniciativa del Govern per impulsar la creació d'un clúster financer català, aporta dades sobre la seva dimensió. El componen unes 450 empreses, integrades en més d'una desena de segments de negoci. El sector dona feina a unes 98.000 persones i té uns actius de 955.000 milions d'euros, concentrats en la banca universal (78 %). Catalunya és, per tant, un país altament bancaritzat i amb una elevada concentració, ja que les cinc primeres entitats superen el 90 % del mercat, en termes d'actius totals.

Les activitats financeres han perdut protagonisme en l'estructura econòmica catalana, amb un pes que s'ha reduït del 4,6 % l'any 2000 al 3,4 % el 2018. Part d'aquesta pèrdua es deu a la reestructuració del sector, però també a la falta d'organismes reguladors, que són un pol important d'atracció, i a la pèrdua de massa crítica en alguns segments per l'efecte capitalitat de Madrid. Catalunya té, tanmateix, una gran capacitat per esdevenir plaça de referència en molts segments financers. Té un ecosistema favorable a la innovació, s'està convertint en una plataforma de capital de risc a Europa, té una demanda empresarial sofisticada i

unes universitats excel·lents. Les eines a disposició del Govern per enfortir el sector i assolir aquest objectiu són actualment limitades. Quines oportunitats oferiria una Catalunya Estat?

1. La possibilitat de dissenyar una regulació pròpia que fomenti la innovació i la igualtat d'oportunitats per als nous agents. Projectes d'èxit de *sandbox* (o espai de proves) s'han dissenyat en altres països amb èxit i han permès que empreses emergents tecnològiques financeres provin nous models de negoci no regulats en un espai virtual segur. S'incentiva així la competència i la innovació.
2. Disposar d'un banc públic de desenvolupament amb llicència bancària que financi en les millors condicions projectes clau d'infraestructures, de suport a pimes, finançament d'R+D i iniciatives contra l'exclusió social. En el context actual de lluita contra el canvi climàtic, un banc públic d'aquestes característiques aportaria el capital latent, amb mirada a llarg termini, necessari per impulsar inversions d'economia verda.

De fet, Barcelona ha entrat recentment (a finals del 2018, amb el suport de la Generalitat i a través de l'entitat Barcelona Centre Financer Europeu) en la xarxa de les Nacions Unides Financial Centres for Sustainability, que és integrada per una vintena de centres financers d'arreu del món compromesos a impulsar les finances sostenibles.

4. Impulsar un mercat alternatiu borsari que ajudi les pimes a diversificar el seu finançament, seguint exemples molt reeixits a Europa. El Mercat Alternatiu Borsari (MAB) impulsat pel Govern espanyol té una reduïda liquiditat i unes condicions d'accés enfocades a grans empreses. Els nous sistemes multilaterals de negociació (*multilateral trading facilities*, MTFs) ofereixen també als inversors una alternativa d'inversió als mercats regulats o tradicionals. Aquests són alguns exemples de noves funcions que la Borsa de Barcelona podria guanyar, en contraposició al pes que ha anat perdent dins l'estructura de BME (Bolsas y Mercados Españoles).
5. Proposar un codi de bones pràctiques per a tot el sector, més enllà de la normativa. Catalunya té experiències consolidades en banca cooperativa i ètica que es podrien reforçar.
6. Tenir reguladors propers i proactius que redueixin la incertesa de la regulació i ajudin a implementar la normativa.
7. Garantir una millor protecció dels consumidors i evitar el llançament de productes complexos i abusius (com preferents, subordinades, clàusules sòl...).

Recordem que Espanya té un dels pitjors balanços en rescats bancaris: la majoria de les ajudes al sector financer no es recuperaran, fet que contrasta amb altres països on no només s'han recuperat, sinó que s'han ingressat beneficis. Un informe del BCE el 2015 ja determinava que les injeccions a Espanya es van dissenyar de tal manera que era impossible recuperar els diners.

Una Catalunya Estat també podria adoptar un sistema de supervisió *twin peaks*, en què hi hauria dos supervisors: el Banc Central de Catalunya (BCC), que exerciria la supervisió de la solvència de les entitats financeres, i l'Autoritat Catalana d'Inversions i Mercats (ACIM), que supervisaria la seva

“Una Catalunya Estat ofereix la possibilitat de: dissenyar una regulació pròpia que fomenti la innovació i la igualtat d'oportunitats per als nous agents; disposar d'un banc públic de desenvolupament; impulsar un mercat alternatiu borsari que ajudi les pimes a diversificar el seu finançament; proposar un codi de bones pràctiques per a tot el sector; tenir reguladors propers i proactius que redueixin la incertesa de la regulació; garantir una millor protecció dels consumidors i evitar el llançament de productes complexos i abusius...”

conducta i asseguraria la protecció dels inversors i una correcta formació de preus. Les dues institucions dotarien Catalunya de veu pròpia en organismes monetaris europeus i internacionals.

El BCC contribuiria al manteniment de l'estabilitat de preus i actuaria com a part integral del Sistema Europeu de Bancs Centrals. Entre les seves principals funcions, hi hauria l'execució de la política monetària, la supervisió micro i macroprudencial i promoure el bon funcionament del sistema de pagaments. Altres tasques serien l'elaboració d'estadístiques, la gestió de divises, la posada en circulació d'euros, les funcions de resolució i els serveis de tresoreria i deute públic. El BCC hauria de recollir les millors pràctiques internacionals, seguint els principis d'independència, transparència, rendició de comptes, igualtat d'accés professional i eficiència.

Cal subratllar que un banc central català aportaria beneficis nets considerables a l'economia de Catalunya (d'uns 300 milions d'euros anuals), que s'ingressarien com a fons públics i es podrien destinar a la millora de serveis públics essencials. La seva creació, així com altres estructures d'estat, generaria també un efecte multiplicador en el PIB resultant de la creació de llocs de treball especialitzats. Una estructura de 500 empleats el situaria entre els bancs centrals més eficients d'Europa.